

Pla d'Acció Tutorial – Grau d'Enginyeria Electrònica de Telecomunicació

Revisió de 23/VII/2020

Aquest document descriu el Pla d'Acció Tutorial (PAT) del Grau d'Enginyeria Electrònica de Telecomunicació (EET), en base al *Document marc sobre la tutoria a la Universitat de Barcelona* (juny de 2004) i seguint les indicacions del document orientador *Informació, orientació i suport de l'estudiant: acció tutorial a la Universitat de Barcelona* (Consell de Govern de la UB, de 5 de juliol de 2007).

I. Context

La tutoria universitària s'ocupa de la *formació personal, social i professional dels estudiants* com a elements rellevants de la formació universitària. Amb ella, la Universitat de Barcelona pretén *facilitar l'orientació curricular* lligada a les sortides professionals i a l'accés a altres estudis, *atendre adequadament els estudiants en la seva heterogeneïtat* (especialment els que tenen dificultats per assolir un seguiment regular dels estudis i els que excel·leixen), i també *millorar la pròpia imatge pública i projecció externa*.

L'acció tutorial inclou, doncs, un conjunt d'accions d'informació, d'orientació i de suport a l'estudiant al llarg dels seus estudis, i s'articula a partir dels ens i plans següents:

- a) la Unitat d'Atenció a l'Estudiant (UAE)
- b) el Pla d'Acció Tutorial (PAT) de cada ensenyament
- c) el Servei de Formació i Suport a l'acció tutorial de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE).

El PAT és un pla institucional de cada ensenyament que especifica els objectius i l'organització de l'acció tutorial en l'ensenyament, adaptant-hi les directrius generals de la UB. Tot seguit s'especifica el PAT específic del Grau d'Enginyeria Electrònica de Telecomunicació (EET).

El Grau d'EET –i amb ell el PAT de l'ensenyament– va començar com a tal el curs 2009-2010. En conseqüència, la primera promoció es va graduar el 2012-2013, i a partir del 2014-2015 s'observa una certa estabilitat en les xifres de matriculacions i graduacions. En aquest règim estable, cada any entren entre 40 i 60 alumnes nous, i l'ensenyament involucra cada curs escolar uns 160 alumnes i 54 professors de diferents categories.

Una característica dels alumnes d'aquesta titulació és l'alta ocupació: gairebé el 40 % alumnes de nou ingrés treballa ja durant el seu primer curs, percentatge que puja a mesura que avancen en l'ensenyament. L'estadística d'ocupació es correlaciona amb la d'abandonament: una mitjana del 38 % abandona els estudis el primer any i només un 40 % arriba a finalitzar-los. La duració mitjana d'aquest ensenyament –organitzat en 8 semestres– és de 10,5 semestres.

En aquest context, el PAT s'ofereix a tot els alumnes, i implica 9 professors-tutors de la titulació. La seva metodologia va adaptar-se a les característiques pròpies de l'alumnat a partir del curs 2014-15.

II. Objectius

D'acord amb els objectius definits per la Universitat de Barcelona, l'objectiu general del PAT és *acompanyar, guiar i aconsellar l'estudiant en el seu procés d'aprenentatge a la UB, i d'aquesta manera ajudar-lo a prendre decisions fonamentades en els seus estudis, en la millora del seu*

rendiment, en l'ampliació de les seves expectatives, en l'orientació professional i, en definitiva, en l'assoliment d'un bon desenvolupament personal. L'assignació d'un tutor a cada alumne a l'inici del seu estudi permet fer un assessorament personalitzat, basat en la confidencialitat i el respecte a l'autonomia, que és el vehicle principal emprat per assolir aquests objectius.

Aquesta funció general es desenvolupa en funcions més específiques:

- Facilitar el procés de transició i d'adaptació de l'estudiant a la Universitat.
- Oferir a l'estudiant informació, orientació i recursos per a l'aprenentatge, així com assessorar-lo sobre procediments de la Facultat i serveis de la Universitat.
- Assessorar l'estudiant en la configuració del seu itinerari curricular, parant atenció a cada realitat específica: alumnat que compagina l'estudi amb la feina laboral, situacions personals, etc.
- Orientar l'estudiant per facilitar-li l'accés al món laboral o a la continuació dels estudis, en una perspectiva de formació continuada. Contribuir al fet que l'estudiant contempli i valori la dimensió europea, en aspectes relacionats amb la formació, la inserció laboral i d'altres.
- Partint de la informació subministrada pels estudiants, identificar punts forts i punts febles de la docència, a partir dels quals es puguin formular propostes de millora.

III. Activitats

Malgrat que l'acció tutorial pren major rellevància i protagonisme en les fases prèvia i inicial dels estudis universitaris, ja que són crítiques de cara a l'adaptació de l'estudiant al món universitari, les accions que s'emprenen per a l'acompliment de les funcions de l'acció tutorial es desenvolupen al llarg de totes les fases dels estudis:

a) Accions prèvies a l'ingrés de l'estudiant a la UB:

Tallers adreçats a alumnat d'educació secundària, com pot ser el Taller d'Enginyeria Electrònica i Tecnologies de la Informació (TEeTI) que es realitza cada any durant el període de gener-febrer no lectiu a la Facultat. Coordinat per un professor de l'ensenyament i impartit per becaris formats per a l'ocasió, el taller acull anualment uns 400 estudiants de secundària amb inquietuds pel camp i els provoca una reflexió sobre el fet la disponibilitat de les actuals tecnologies de la informació, comunicació i lleure ha estat possible gràcies a professionals capacitats i amb una formació apropiada que han progressat en ciència i tecnologia. Altres actuacions com els Experiments de Física (gener), la Jornada de Portes Obertes de la Facultat (abril), el campus d'estiu Physis (juny), la TechnoWeek (juliol) o la participació al Saló de l'Ensenyament (març) ajuden a la divulgació de l'ensenyament, el que implica i com es desenvolupa.

Presentació del PAT dins la sessió d'acollida a alumnes de nou accés admesos via PAAU i encara no matriculats. Entre la publicació de la primera assignació de Preinscripció Universitària i els dies de matriculacions (habitualment al mes de juliol), la Facultat de Física programa una sessió d'acollida específica per als alumnes admesos al Grau d'EET. En aquesta sessió, el degà o el vicedegà acadèmic els dóna la benvinguda, el cap d'estudis els exposa breument el pla d'estudis, el cap de la secretaria d'estudiants i docència els informa del procés de matrícula que hauran de realitzar, i el coordinador del PAT els introdueix en el servei de tutories. Concretament, en presenta els objectius, la figura del tutor i les característiques bàsiques de l'acció tutorial en aquest Grau. També els informa que l'assignació de tutor es fa pública un cop començat el curs, i posa èmfasi en l'esforç que aquest ensenyament requereix i la rellevància d'una dedicació

continuada, responsable i dirigida per obtenir el màxim rendiment d'aquesta etapa de formació personal i professional.

b) Accions en la fase inicial dels estudis:

Posada en marxa de l'acció tutorial per als alumnes de nou ingrés. Un cop iniciades les classes, i en un horari i lloc accessibles per a tots els estudiants de primer semestre, el cap d'estudis i el coordinador del PAT fan una trobada (generalment presencial, però també pot ser virtual si les circumstàncies així ho aconsellen) amb els alumnes de nou ingrés per detallar-los el funcionament de l'ensenyament i els recursos de què disposen, en particular les tutories. El coordinador del PAT informa del procés d'assignació de tutors i especifica com pot saber cada estudiant qui és el seu tutor, les seves dades i com establir contacte amb ell.

Per tal d'assegurar que els estudiants reben la informació relativa a aquesta trobada, s'anuncia a les classes del primer semestre i a les pantalles i web de la Facultat (www.ub.edu/fisica). El llistat d'assignació de tutors es fa públic a través d'enllaços a la pàgina web del PAT (www.ub.edu/fisica/pat) i a través d'un llistat imprès i penjat al taulell d'anuncis de l'ensenyament. Aquest llistat mostra el NIUB de cada estudiant amb el nom del seu tutor, el departament al que està adscrit i l'email de contacte. A més, cada estudiant pot accedir al nom del tutor que té assignat mitjançant l'autoconsulta d'expedient al seu espai personal UB, i se li notifica a través del correu electrònic institucional que se li assigna durant el procés de matriculació.

Sessió informativa per als tutors. Un cop fetes públiques les llistes d'assignacions de tutors, el coordinador del PAT organitza i convoca una trobada (novament, presencial o virtual) amb els tutors, de cara a proporcionar dades quantitatives del curs, informar de possibles novetats, incentivar la motivació, emfatitzar els recursos que el tutor té accessibles en relació al tipus d'assessorament a realitzar, proposar un calendari de tutories i iniciar un debat crític, basat en l'experiència pròpia i els comentaris dels estudiants, sobre el funcionament i possibles millores en tutories i ensenyament. Ocasionalment, pot incloure alguna activitat de formació de tutors coordinada amb l'ICE. Al finalitzar la sessió, el coordinador proporciona als tutors la informació i conclusions de la trobada, les dades dels alumnes que s'han assignat a cada tutor i els recursos que tenen disponibles per a la tutoria.

A partir d'aquest moment, es proposa la sessió inicial de tutoria, de benvinguda i presentació, que pot dur-se a terme en forma grupal o individual, presencial o virtual, a criteri del tutor.

c) Accions durant el desenvolupament dels estudis universitaris:

Atenció personalitzada a l'estudiant. Un cop realitzada la sessió inicial, l'atenció personalitzada de cada tutor als alumnes que té assignats es desenvolupa a criteri del tutor i en base a les necessitats de cada alumne. Les reunions són bàsicament individuals, presencials o per correu electrònic, i sorgeixen arrel de les consultes que l'alumne plantegi als seu tutor. Val a dir que fins al curs 2011-12 es fomentava que els estudiants de nou ingrés tinguessin entre 2 i 3 reunions amb el seu tutor. Es va dissenyar una llista de temes a tractar en les diferents reunions. La participació dels estudiants no era satisfactòria i a partir de curs 2012-13 es va proposar mantenir només la primera reunió grupal amb els alumnes de nou ingrés i els seus tutors, i a partir d'ella mantenir el contacte per correu electrònic. Sigui com sigui, es recomana no deixar passar massa temps entre trobades, i que el tutor contacti els seus tutoritzats al final de cada semestre, indicant la seva disposició per revisar els mètodes i resultats del semestre i la proposta de matriculació de cara al següent.

Independentment de les trobades, cada tutor pot accedir en tot moment –via Campus Virtual– a l'expedient dels alumnes que se li han assignat, de cara a detectar possibles situacions anòmales i optimitzar el seu seguiment.

Informacions d'interès per a l'estudiant. El coordinador vetlla per fer arribar puntualment als estudiants del Grau les informacions relatives a cursos, activitats formatives extracurriculars, estades formatives en empresa o a l'estranger, beques, ofertes de feina, etc. que poden complementar la seva formació. Entre aquests cal destacar les que organitza el Club de Feina del Servei d'Atenció a l'Estudiant (SAE), <http://www.ub.edu/sae/orientacio/clubdefeina.html>, adreçades principalment a alumnes que estan en la fase final dels seus estudis. Igualment cal destacar la Fira d'Empreses de les facultats de Física i de Química, amb la participació de les facultats de Matemàtiques i Informàtica, Ciències de la Terra i Biologia (<http://www.ub.edu/fisica/firaempreses>). La Fira d'Empreses s'organitza des de la Secretaria d'Estudiants i Docència de la Facultat de Física, i generalment cada abril-maig representa una oportunitat perquè els estudiants contactin amb empreses d'activitats relacionades amb els estudis que estan cursant. D'aquest contacte pot sorgir una beca, un conveni per estada en pràctiques externes o un contracte de treball.

d) Accions adreçades a donar suport a l'alumnat amb característiques o perfils específics:

El coordinador del PAT rep del cap d'estudis i dels coordinadors de les diverses unitats funcionals implicades la informació sobre els programes d'integració del SAE de la UB, d'unitats d'atenció psicològica i del programa d'ajudes a esportistes d'alt nivell de la UB, i vetlla per transmetre aquesta informació als tutors per tal que en puguin informar als alumnes interessats. Els casos d'alumnes amb minusvalidesa, estrangers, amb rendiment d'excel·lència, etc. seran tractats amb confidencialitat i respecte a l'autonomia entre el cap d'estudis, el tutor i els estudiants individuals implicats.

IV. Organització

D'acord amb el document marc de la tutoria a la UB, el PAT depèn del Consell d'Estudis, i el Cap d'Estudis n'és el màxim responsable. La coordinació del PAT recau en un coordinador responsable d'un grup de professors tutors.

Les funcions del coordinador són:

- dinamitzar els equips de tutors (captació, formació, seguiment i valoració),
- participar en la formulació dels PAT i proporcionar els recursos i les estratègies d'acció perquè els professors tutors desenvolupin les seves funcions,
- avaluar el PAT amb vista a la seva optimització, així com
- informar els responsables institucionals del seu funcionament.

Les funcions dels professors tutors són:

- Funció informativa: difusió de la informació i dels recursos entre els estudiants, i recepció d'informacions privilegiades dels estudiants. Cal que el tutor conegui la informació general de la UB i dels seus serveis, informació específica sobre qüestions acadèmiques, informació bàsica sobre la titulació centrada bàsicament en l'aprenentatge dels estudiants i, finalment, informació sobre esdeveniments extraacadèmics relacionats amb els estudis i que puguin ser d'interès per als estudiants.
- Intervenció formativa: seguiment del rendiment de l'estudiant, col·laboració en la millora dels processos d'aprenentatge de l'estudiant amb mancances acadèmiques, en

l'optimització dels de l'estudiant sense mancances, i estímul al rendiment i participació en activitats relacionades amb la seva formació en el cas d'estudiants d'excel·lència.

- Funció d'orientació: col·laboració en la planificació de l'itinerari curricular de l'alumne i informació de les possibilitats que té en acabar els estudis.

El conjunt de les funcions atribuïdes al professorat tutor comporta un model de professorat tutor que recull una sèrie de condicions capaces de garantir-ne la idoneïtat:

- Un perfil de qualitats humanes: maduresa, empatia, sociabilitat i responsabilitat.
- Un coneixement ampli de la realitat de la titulació en la qual és docent.
- Un coneixement ampli de la institució on treballa i de l'àmbit professional per al qual prepara els estudiants.
- Facilitat d'accés a la informació institucional.
- La voluntat i els recursos per orientar els processos de desenvolupament dels estudiants en els aspectes curriculars, professionals i personals.
- La voluntat i els recursos per estimular actituds acadèmiques en els estudiants: estratègies d'estudi i complements formatius.
- La voluntat i els recursos per ajudar o derivar estudiants amb dificultats acadèmiques.
- La voluntat i els recursos per motivar la millora dels estudiants d'excel·lència.
- La disponibilitat i la dedicació per a l'atenció d'estudiants, per a la pròpia formació permanent, i per a les tasques de coordinació de la tutoria.
- Una actitud positiva envers la funció tutorial i el coneixement i l'assumpció de les finalitats previstes. Voluntat de desenvolupar aquesta funció i compromís de permanència durant un període de temps.
- Una facilitat per a la relació personal amb estudiants i professors.
- Una capacitat crítica i una voluntat constructiva en les relacions amb l'alumnat i la institució.

V. Seguiment i avaluació

D'acord amb les bases reguladores, es preveu l'avaluació periòdica del PAT mitjançant tres aproximacions:

- a) Avaluació del funcionament per part dels tutors i tutores,
- b) Avaluació de cada tutor i tutora per part dels estudiants tutoritzats, i
- c) Informe general de la coordinació.

Concretament, aquest seguiment es realitzarà a finals del curs acadèmic (juliol) en base a enquestes elaborades pel coordinador del PAT i trameses per aquest només als tutors dels alumnes nous que han accedit aquest curs acadèmic al Grau. Aquestes enquestes recullen el grau d'ús de les tutories d'aquests alumnes nous en termes de: quantes reunions s'han fet per a cada alumne, el caràcter d'aquestes (presencials, individuals, email), qui n'ha portat la iniciativa (el tutor o l'alumne) i el tipus de consulta. Paral·lelament, es preguntarà a tots els tutors (també els d'alumnes que han accedit en cursos anteriors) pel nombre, característiques i tipus de consultes que han fet d'aquests alumnes, així com una avaluació subjectiva del funcionament de la tutoria i propostes de millora.

Es proposa realitzar també enquestes a l'alumnat on es pugui valorar el seu grau de satisfacció. L'informe de l'anàlisi d'aquests resultats amb propostes de millora ha d'ésser presentat i valorat al consell d'estudis i a la comissió acadèmica del centre.